

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Ponad słowami* klasa 1 część 1. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie wynależenia pisma dla rozwoju cywilizacji • wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
3. Antyk (Grecja i Rzym)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody obywatelskie, prawo, obywatel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić złoty wiek Aten • wymienić osiągnięcia starożytnych Greków • wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>
4. Filozofia antyczna	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych filozofów starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności

	<p>Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i> 	<p>Platona, Arystotelesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami 	Arystotelesa	Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną
5. Sztuka antyku	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najważniejsze zabytki starożytne Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne cechy sztuki antycznej • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy dzieła sztuki starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. O czym mówią mity? Wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • definiować mit • wymienić rodzaje mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i omówić funkcje mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić toposy wywodzące się z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
7. Miłość, śmierć i sztuka – mit o Orfeuszu i Eurydyce	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść mitu • zrelacjonować treść utworu Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia artysty w micie i utworze Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić symboliczne znaczenie mitu • interpretować zakończenie obu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega reinterpretacja mitu w <i>H.E.O</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia tematu miłości w wybranym tekście kultury
8. Bogowie olimpijscy – Apollo	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić bogów olimpijskich • zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko scharakteryzować każdego z bogów olimpijskich • określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich • scharakteryzować Apolla na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować rywalizujących zawodników i sposób ich gry 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić symboliczne i uniwersalne znaczenie pojedynku 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść do rzeczywistości współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki

		fragmentu			
9. Miłość, cierpienie i tęsknota – siła emocji i uniwersalny przekaz mitów o Niobe i Narcyzie	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować historie Niobe i Narcyza • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Niobe i Narcyza • omówić znaczenie mitologizmu: <i>skamienieć z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zagadnienie winy i kary na podstawie mitu o Niobe i innych poznanych mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie moralne płynące z mitów o Niobe i Narcyzie 	<ul style="list-style-type: none"> • poddać refleksji relacje między bogami a ludźmi w mitologii greckiej
10. i 11. Homer, <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje literackie • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować epikę • wymienić cechy eposu homeryckiego • wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie • omówić kompozycję <i>Iliady</i> • przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa • wskazać środki językowe użyte we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w micie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
12. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wartości artystycznej filmu
*13. Homer, <i>Odyseja</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy eposu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić archetypiczne znaczenie wędrówki Odysa • przedstawić znaczenie

	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki językowe użyte we fragmencie 			pojęcia: <i>homo viator</i>
*14. Konteksty i nawiązania – <i>Penelopiada</i> Margaret Atwood (fragmenty)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać aluzje do <i>Odysei</i> Homera wypowiedzieć się na temat narracji 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób postrzegania przygód Odyseusza przez Penelopę zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy ironii i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć próbę opowiedzenia wybranej historii mitologicznej z punktu widzenia bohaterki kobiecej
15. Wprowadzenie do analizy <i>Antygony</i> Sofoklesa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich zrelacjonować treść <i>Antygony</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić kompozycję dramatu antycznego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę teatru w starożytnej Grecji wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji 	<ul style="list-style-type: none"> porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie zrelacjonować mit rodu Labdakidów
16. i 17. <i>Antygonia</i> - dramat przeciwstawnych racji i wartości (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić racje Kreona i racje Antygony wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego wymienić motywy obecne w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa scharakteryzować głównych bohaterów wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega tragizm <i>Antygony</i> i tragizm Kreona posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i <i>Antygony</i> omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii 	<ul style="list-style-type: none"> analizować sposób przedstawienia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>
18. <i>Antygonia</i> jako przykład tragedii antycznej (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy tragedii antycznej wymienić funkcje chóru 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów 	<ul style="list-style-type: none"> analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> analizować styl utworu

<p>19. Platon, Państwo (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegało państwo idealne według Platona • opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić metaforyczne znaczenie opowieści o jaskini • omówić relacje między rzeczywistością materialną a idealną • wskazać cechy utopii w platońskiej wizji państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy fragmentu • przedstawić platońską koncepcję państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat koncepcji przedstawionej przez Platona
<p>20. Najstarsza teoria literatury – <i>Poetyka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>poetyka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła • wymienić najważniejsze założenia <i>Poetyki</i> • wskazać, jakie są, według Arystotelesa, wyznaczniki poezji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega epizodyczność fabuły 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i omówić sposoby wywołania <i>katharsis</i> • omówić funkcję mitów w literaturze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję i znaczenie poetyki normatywnej
<p>21. O sile argumentów – <i>Retoryka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła • wymienić cechy skutecznej wypowiedzi retorycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i omówić trzy warunki skutecznego przemawiania • analizować wybrany fragment tekstu literackiego pod kątem użycia środków retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować wypowiedź retoryczną według wskazówek Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat przydatności retoryki w różnych sytuacjach
<p>22. Nieśmiertelność poety – liryka Horacego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pojęcie: <i>exegi monumentum</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę utworów • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w innych tekstach kultury

	<i>non omnis moriar</i>	liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej <ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze 			
23. Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać topos literacki obecny w wierszu • wskazać środki językowe zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować problem zaprezentowany w wierszu • interpretować tytuł utworu • omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją, zaprezentowanego w wierszu
24. Postawa wobec życia – stoicyzm i epikureizm w wierszach Horacego	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • wskazać adresatów lirycznych w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać środki językowe użyte w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić, przedstawioną w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
25. Język a inne systemy znaków	<ul style="list-style-type: none"> • definiować znak 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić język jako system znaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i omówić cechy systemu językowego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać różne formy przekazywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
26. Plan dekompozycyjny tekstu, streszczenie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje planów • charakteryzować rodzaje planów • definiować 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy dobrze skonstruowanego planu • prezentować proces tworzenia streszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzyć dekompozycyjny plany szczegółowy wskazanego tekstu • przekształcić plan 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie stworzonego planu napisać streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić poprawność podanego streszczenia

	<p>streszczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić dwa porządki streszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> omówić różnice między planem ramowym a planem szczegółowym 	szczegółowy w plan ramowy		
27. Notatka syntetyzująca	<ul style="list-style-type: none"> definiować notatkę syntetyzującą przedstawić budowę notatki syntetyzującej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić proces tworzenia notatki 	<ul style="list-style-type: none"> analizować podane notatki syntetyzujące 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
28. Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej wymienić rodzaje argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby budowania spójności między zdaniami rozwinąć zaproponowaną argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> zaproponować argumenty do podanej tezy i podeprzeć je przykładami ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
29. i 30. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować materiał obowiązkowy właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
31. Biblia – wiadomości wstępne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> przedstawić podział Biblii wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy stylu biblijnego wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady stylu biblijnego przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					

<p>32. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju • wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym • przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) • wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję człowieka w Biblii
<p>33. Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie • wskazać motywy biblijne we fragmencie i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać biblijny sposób przedstawienia kosmogonii z zaproponowanym przez Olgę Tokarczuk • przedstawić problematykę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować treści niedosłowne fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty
<p>34. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję Księgi Hioba 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem • przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego cierpienia i niezachwianej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei) 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach
<p>35. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie • określić problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów
<p>36. Poezja biblijna – Księga Psalmów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i 	<ul style="list-style-type: none"> • sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • odnaleźć środki 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych użytych w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować symbole pojawiające się w psalmach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów

	adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm, psalterz</i>	stylistyczne zastosowane w psalmach			
37. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana	• opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie	• porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata
38. Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu	• analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy
39. Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie	• analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie
BIBLIA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
40. Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• omówić każdy ze składników aktu komunikacji • wyjaśnić, na czym polega skuteczność komunikacji	• wskazać elementy aktu komunikacji w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polega etyka wypowiedzi	• wyjaśnić, co zaburza czytelność komunikacji w podanych przykładach
41. Funkcje wypowiedzi (*funkcje fatyczną i magiczną na poziomie rozszerzonym)	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• rozpoznać środki językowe, wskazujące na daną funkcję • określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	• analizować podany tekst pod względem środków językowych wskazujących na określoną funkcję
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

<p>42. Streszczenie a parafraza (*pojęcie parafrazy i wykorzystywanie pojęcia parafrazy w interpretacji utworu literackiego na poziomie rozszerzonym)</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i zdefiniować streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić streszczenie od parafrazy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić różnice między streszczeniem a parafrazą wykonać streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania i parafrazowania
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
<p>43. i 44. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
<p>45. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki</p>	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić etymologię nazwy epoki wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić średniowieczne wzorce osobowe wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny przedstawić informacje na temat szkół i uniwersytetów w średniowieczu 	<ul style="list-style-type: none"> definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu wyjaśnić, w czym przejawiał się dualistyczny obraz świata w średniowieczu omówić średniowieczną hierarchię społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> omówić fundamenty kultury średniowiecznej wypowiedzieć się na temat różnic między filozofią starożytną a średniowieczną 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować rolę karnawału w wiekach średnich
<p>46.</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać 	<ul style="list-style-type: none"> podać przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić i 	<ul style="list-style-type: none"> analizować 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady

Sztuka średniowieczna	najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza	zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady	średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	wpływu sztuki średniowiecza na epoki następne
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
47. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodzicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodzicy</i> omówić takie cechy literatury średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu
48. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat Mater</i> w wierszu • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat genezy utworu
49.	<ul style="list-style-type: none"> • streścić utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić motyw <i>danse</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny

Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>		przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	<i>macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze	omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną	popularności motywu śmierci w średniowieczu
50. Triumf śmierci w <i>Siódmej pieczęci</i> Igmara Bermana	• zrelacjonować treść filmu • odnaleźć nawiązania do kultury i obyczajowości średniowiecza	• zinterpretować tytuł i objaśnić jego funkcję • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcia: <i>personifikacja, taniec śmierci</i>	• rozpoznać w filmie konwencję moralitetu i ją omówić • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcie <i>teodycea</i>	• interpretować przesłanie filmu	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
51. Ideal rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars bene moriendi</i> obecne w utworze • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu	• porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym
52. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (lektura uzupełniająca)	• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu	• omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w utworze,	• objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy	• przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • sformułować zasady miłości dworskiej	• wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>

		wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca			
53. Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [<i>tutaj leży Izold...</i>]	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuacje liryczną w wierszu • omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze • wskazać środki językowe użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję wiersza • sformułować tezę interpretacyjną • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować wiersz • wskazać i omówić konteksty interpretacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać przesłanie wiersza z przesłaniem <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
*54. Podróż po zaświatach – <i>Boska komedia</i> Dantego Alighieri	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników Dantego po zaświatach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tytuł • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować alegorie obecne w poemacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante
*55. Konteksty i nawiązania – <i>Dno piekła</i> Andrzeja Bursy	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonować treść wiersza • określać rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawiać kreacje bohaterów wiersza • wyjaśnić funkcję użytych frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować funkcję odniesień do piekła w wierszu • omówić problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego wiersza • wskazać ironię użytą w wierszu i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywać udręczenie ludzi w utworze Bursy z udrękami piekielnymi w <i>Boskiej komedii</i>
ŚREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
56. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać czasowniki w tekście i określa ich formę gramatyczną • wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście • określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych

	<p>neutralnym i wartościującym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne • wskazać w tekście zdrobnienia 	<p>wartościującym użytym w tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście • określić funkcję zdrobnień w tekście 			
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*57. Indukcja i dedukcja	<ul style="list-style-type: none"> • prezentować różne typy dowodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać typy dowodzenia w tekście • wskazać błąd we wnioskach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować rozumowanie przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować wniosek na podstawie dwóch przesłanek 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować przesłanki i na ich podstawie wyciągać wniosek
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
58. i 59. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.